

Wstęp

Introduction

Oddawany do rąk czytelników kolejny – XXXVI tom „Annales” sectio H jest zbiorem artykułów przygotowanych w większości przez pracowników Wydziału Ekonomicznego UMCS. Listę dopełniają uczestnicy wydziałowych studiów doktoranckich i naukowcy z Akademii Rolniczej w Lublinie. Wyróżnieniem dla prezentowanego wydania jest goszczenie na jego łamach prof. dr. hab. Ryszarda Domańskiego z Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, doktora *honoris causa* tejże Uczelni, członka rzeczywistego Polskiej Akademii Nauk, cenionego w kraju i zagranicą uczonego za wybitne osiągnięcia badawcze w zakresie geografii ekonomicznej i gospodarki przestrzennej. Profesorowi zawdzięczamy m.in. ukształtowanie gospodarki przestrzennej jako nowoczesnej dyscypliny naukowej, wprowadzenie jej jako przedmiotu wykładowego na studiach ekonomicznych, pomoc w jej studiowaniu w postaci książek. Najnowsze wydanie „Gospodarki przestrzennej” jest tematem jednej z recenzji na łamach tegoż tomu.

Cykl artykułów otwiera praca R. Domańskiego, w której autor przybliży polskiemu czytelnikowi osiągnięcia nauki światowej z zakresu ekonomiki miast i regionów. Szczególna reorientacja poglądów dotyczy podejścia do relacji przedsiębiorstwo–terytorium. W odniesieniu do miast interesującą zmianą jest ich rozwój w cyberprzestrzeni, przekształcanie w miasta inteligentne, dobre przystosowanie do warunków gospodarki globalnej.

Kolejnych dwanaście artykułów tworzy cykl rozważań dotyczących poprawy efektywności polskich przedsiębiorstw. Cykl ten otwiera publikacja Cz. Skowronka, gdzie na tle szerokiej analizy sytuacji finansowej polskich przedsiębiorstw, autor wskazał na przejawy i przyczyny pogarszającej się ich kondycji oraz na wpływ tego stanu rzeczy na zahamowanie aktywności gospodarczej i tempa rozwoju polskiej gospodarki w ostatnich latach. Następni autorzy poszukują sposobów i narzędzi poprawy funkcjonowania przedsiębiorstw. Sanację przynieść mogą zmiany w systemie zarządzania przedsiębiorstwem, np. poprzez wprowadzenie podejścia systemowego (P. Wroński) lub doskonalenie różnych jego aspektów, np. w zakresie zarządzania wiedzą i kapitałem ludzkim (E. Skrzypek), systemów informacyjnych (M. Kożuchowska), poprzez wzboga-

cenie i przez to większe uwiarygodnienie analiz oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej przedsiębiorstwa (J. Narkiewicz), wprowadzenie budżetowania i controllingu (A. Korzeniowska, J. Świerk), unowocześnienie marketingu (B. Gulski), stosowanie wzorcowych koncepcji marketingowych (A. Baruk), doskonalenie metod pomiaru kapitału ludzkiego (E. Dąbrowa-Karasińska), dążenie do przewagi konkurencyjnej (E. M. Wrońska – przedsiębiorstwa, D. Niezgoda, E. Wójcik – gospodarstwa rolne). W cyklu artykułów poświęconych przedsiębiorstwom umieszczono artykuł dotyczący bankowości spółdzielczej (T. Galbarczyk), o czym zdecydowało z jednej strony, niewystępowanie tej tematyki w niniejszym tomie, z drugiej zaś – podobieństwo wpływu zmian organizacyjnych na poprawę efektywności zarówno przedsiębiorstwa, jak i banku.

Pozostałe artykuły trudniej jest pogrupować według klucza tematycznego, ze względu na ich znaczne zróżnicowanie. Dwie publikacje poświęcone są problematyce samorządów terytorialnych, z których pierwszy wchodzi w sferę ich finansów (P. Chadała), zaś drugi analizuje udział banków komercyjnych w realizacji zadań samorządów gmin i regionów (J. Furtak). Problem ubożenia społeczeństwa polskiego po roku 1989 jest przedmiotem rozważań następnej pracy (G. Baczewski). Kolejny artykuł koncentruje się na ocenie dostosowania polskiego prawa akcyzowego do standardów unijnych (K. Wójtowicz). Dwa następne dotyczą systemu ubezpieczeń społecznych, przy czym pierwszy z nich prezentuje system kanadyjski w kontekście rekomendacji pewnych rozwiązań w warunkach polskich (P. Zalewa), a następny jest charakterystyką polskich programów emerytalnych ze wskazaniem występujących w nich ograniczeń i możliwych usprawnień (P. Zieliński). Autorka następnego artykułu prezentuje funkcjonowanie dualnego systemu kształcenia zawodowego w Republice Federalnej Niemiec, ze szczególnym wskazaniem na jego efektywność i możliwość wykorzystania w polskiej reformie systemu edukacji (M. Skiert). Część artykułową prezentowanego tomu kończy praca z dziedziny myśli ekonomicznej, poświęcona rozwiązaniom kwestii agrarnej w pierwszej połowie XIX wieku (B. Czajczyk).

Elementem nowym w omawianym tomie „Annales” jest dział „recenzje”. Znalazły się w nim dwie pozycje. Rozbudowę działu warunkuje inwencja i zaangażowanie czytelników w wychwytywanie interesujących pozycji na bogatym dziś rynku wydawniczym, do czego gorąco zachęcamy.

Urszula Wich